

Conclusies globale verkenning

Uit de globale verkenning is een groot aantal conclusies te trekken. De belangrijkste op een rijtje:

- De chemische doelstellingen (voor metalen en chemische stoffen) kunnen over het algemeen worden gehaald. Gemeenten willen wel graag meer meetresultaten voordat uitgebreide maatregelpakketten worden uitgewerkt.
- De concentraties bestrijdingsmiddelen overschrijden soms de norm. Om de concen-

traties terug te dringen is nader onderzoek nodig.

- Met de huidige maatregelen (variant I) is het niet mogelijk de ecologische doelstellingen te halen. De belangrijkste problemen zijn de te hoge nutriëntgehalten, de geringe waterdiepte en het intensieve onderhoud. Om de ecologische doelstellingen te halen zijn extra maatregelen nodig.
- Voor Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee lijkt het, ook met variant twee, niet mogelijk

de ecologische doelstellingen te halen. Dit is met name het gevolg van het doorspoelen van brakke gebieden. Het totale pakket maatregelen (variant II) lijkt wel voldoende om in de deelgebieden Hoeksche Waard, Eiland van Dordrecht en IJsselmonde de doelstellingen te realiseren.

- Met alleen regionale maatregelen is het niet mogelijk de streefwaarden voor nutriënten en ecologie te halen. Alleen met generieke landelijke maatregelen voor diffuse bronnen lukt het om de doelen voor de KRW te halen.

Bestuurlijke aandachtspunten

In de bestuurlijke afwegingen zijn de volgende punten van belang:

1. De kosten van de maatregelen zijn slechts een indicatie.
2. Het pakket huidige maatregelen is onvoldoende om de ecologische doelen te halen. (De belangrijkste redenen: zoet/zoutwisselingen, hoge nutriëntgehalten, het beperkte (lokale) effect van maatregelen).
3. De geformuleerde maatregelen zijn in principe uitvoerbaar en kunnen een rol spelen in de volgende fase, de detailanalyse. Om nu al een selectie van maatregelen te maken, is ongewenst.
4. De afweging of er voldoende maatschappelijk draagvlak is voor de maatregelen heeft nog niet plaatsgehad.
5. Het Rijk heeft nog weinig beleid ontwikkeld voor de invoering van generieke maatregelen. Dit is echter wel nodig om de doelstellingen te kunnen halen.
6. Door het gekozen schaalniveau van gebieden lijken lokale maatregelen als het saneren van overstorten weinig kosten-effectief. Voor sommige waterlichamen kan zo'n sanering niettemin belangrijk zijn.
7. Voor het verkrijgen van meer bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is het nodig de maatregelen goed te onderbouwen en de bronnen van verontreiniging te analyseren.
8. Dankzij de interactie met de gemeenten tijdens de gebiedsanalyse hebben de gemeenten hun kennis over de KRW kunnen uitbreiden.
9. Het is niet mogelijk nu al een schatting te geven van mogelijke lastenstijgingen voor de burger.
10. De kosten kunnen per gemeente sterk verschillen. De gemeenten hebben daarom

aangedrongen de kwestie 'verevening van kosten' op de agenda te zetten.

11. Gelet op de doelen voor de Natura-2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) is het niet nodig extra waterlichamen aan te wijzen en daarbij horende maatregelen te nemen.
12. Voor de bescherming van de waterparels (gebieden die nu al een goede waterkwaliteit hebben) is het aanwijzen als apart waterlichaam ook niet nodig.

Colofon

Uitgave:

Waterschap Hollandse Delta
Johan de Wittstraat 40
3311 KJ Dordrecht

Ontwerp en uitwerking:

Made of Man, visual identity

Over waterschap Hollandse Delta:

Waterschap Hollandse Delta beschermt de Zuid-Hollandse eilanden tegen wateroverlast, beheert het oppervlaktewater en de (vaar)wegen, zuivert het afvalwater en draagt bij aan de ruimtelijke invulling van dit gebied. Meer informatie over Hollandse Delta vindt u op www.wshd.nl. Voor vragen, klachten of meldingen kunt u contact opnemen met het waterschapsloket via telefoonnummer 0900 2005 005 (10ct/min) of mail naar: 2005005@wshd.nl

Kaderrichtlijn water

Samenvatting globale verkenning

Globale gebiedsanalyse

voor de Zuid-Hollandse eilanden

De ontwikkeling van een stroomgebied-beheerplan voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) is weer een stap verder. Voor de Zuid-Hollandse eilanden is de fase van de globale gebiedsanalyse afgerond.

De gebiedsanalyse geeft een globaal overzicht van de doelen, maatregelen en kosten. Daarnaast zijn leerpunten en bestuurlijke aandachtspunten voor het vervolgtraject geformuleerd. De gebiedsanalyse is in een rapport vastgelegd. In deze nieuwsbrief zijn de belangrijkste punten uit het rapport samengevat.

De uitkomsten van de gebiedsanalyse zijn het resultaat van intensief overleg in gebiedsgerichte workshops. Naast de inhoud hebben de samenwerkende overheden (waterschap, gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat) ervaring kunnen opdoen in een gezamenlijke aanpak van de KRW.

Meer weten over de KRW?

Voor meer informatie over de Kaderrichtlijn Water kunt u contact opnemen met waterschap Hollandse Delta, telefoon 078 63 97 100. Vraag naar Hans Boeyen (h.boeyen@wshd.nl) of Kees van der Horst (k.vanderhorst@wshd.nl).

Kijk ook op de volgende websites

www.kaderrichtlijnwater.nl
www.nederlandleeftmetwater.nl
www.waterweb.org
www.water.pagina.nl
www.waterland.net
www.waterforum.net
www.waterbeheerpagina.nl
www.H2Overheid.nl

KRW in fasen

- Fase 1: inventariseren/categoriseren** (afgerond)
- Fase 2: globale gebiedsanalyse** (afgerond)
- Fase 3: detailanalyse** (start najaar 2006)
- Fase 4: stroomgebiedbeheerplan** (vaststelling in 2009)

KRW in het kort

- De KRW gaat over de kwaliteit van het water.
- De Europese lidstaten mogen zelf invulling geven aan de wijze waarop ze de kwaliteitsdoelen willen bereiken.
- De KRW stelt doelen voor een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlakte- en grondwater.
- Waterschap Hollandse Delta ligt in twee stroomgebieden: Maas en Rijn-West.
- De doelstellingen van de KRW kunnen alleen gerealiseerd worden door een nauwe samenwerking van Rijk, provincie, waterschap en gemeenten. Ook maatschappelijke organisaties worden betrokken bij het uitwerken van de KRW.

waterschap
**Hollandse
Delta**

KRW beoogt een betere waterkwaliteit

Het doel van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is de bescherming en verbetering van de kwaliteit en een duurzaam gebruik van het oppervlaktewater en grondwater in alle Europese lidstaten. In 2015 moeten Nederland en alle andere lidstaten de doelen voor de waterkwaliteit hebben bereikt. Om dit te realiseren komt er in heel Europa één aanpak voor het vaststellen van doelen en maatregelen.

De milieudoelen moeten in 2015 zijn gehaald. Dat betekent dat de voorgenomen maatregelen op tijd moeten zijn uitgevoerd. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de partijen ook oog hebben voor de kansen die de KRW biedt. Natuurwaarden worden over een brede linie versterkt en het water krijgt meer gebruiksmogelijkheden. Dit is belangrijk, want schoon water in de stad of dorpskern verhoogt de belevingswaarde van waterpartijen. Omdat ook bovenstrooms, onder andere in Duitsland en Frankrijk, maatregelen worden getroffen zal de kwaliteit van het rivierwater eveneens verbeteren. Dit biedt de mogelijkheid schoner water in te laten.

Regie en verantwoordelijkheden

De waterschappen zijn in hun beheergebied de trekker voor de KRW. Waterschap Hollandse Delta heeft ervoor gekozen alle gemeenten, de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat al in een vroeg stadium in het proces te betrekken. Al deze partijen zijn medeverantwoordelijk voor de KRW-opgave op de Zuid-Hollandse eilanden.

De invoering van de KRW verloopt in een aantal stappen. De besluitvorming verloopt van grof naar fijn en is vastgelegd in drie achtereenvolgende decernementen op rijksniveau. De rijksnota's worden mede opgesteld op basis van informatie en discussiepunten vanuit de regio's.

Aanpak van de globale verkenning

Het werkgebied van Hollandse Delta heeft vijf deelgebieden. De grenzen van de deelgebieden vallen samen met de vijf eilanden in het zuidelijk deel van Zuid-Holland. Per deelgebied heeft een werkgroep de analyses voor de globale verkenning uitgevoerd.

Het beheergebied van waterschap Hollandse Delta ligt deels binnen het deelstroomgebied Rijn-West en deels binnen het stroomgebied Maas.

Elke werkgroep is begonnen met de beschrijving van de chemische en ecologische toestand van de waterlichamen op basis van het peiljaar 2002. Ook zijn de voorlopige chemische en ecologische doelen voor 2015 vastgesteld.

De werkgroepen hebben vervolgens in kaart gebracht wat de effecten zijn van de lopende maatregelen in de periode tot 2009. Daarnaast zijn extra maatregelen bedacht om de gewenste chemische en ecologische toestand in 2015 te realiseren.

Als laatste onderdeel van de globale verkenning zijn de kosten van de extra maatregelen op een rijtje gezet.

Doelen voor de waterkwaliteit

De KRW maakt onderscheid tussen chemische en ecologische doelen.

Chemische doelen

De Europese Unie heeft veertig chemische stoffen aangemerkt als 'prioritaire stoffen'. Hiervoor zijn normen vastgesteld of in ontwikkeling. Deze normen zijn de chemische doelen voor alle wateren.

Ecologische doelen

De ecologische doelen zijn afhankelijk van het type waterlichaam. Op de Zuid-Hollandse eilanden zijn diverse watertypen, met eigen kenmerken voor elk watertype. De vijf meest voorkomende watertypen zijn sloten, kanalen, ondiepe plassen, diepe plassen en brakke wateren. Per watertype is aangegeven wanneer we vinden dat voldaan is aan de doelstelling.

Sloten

Sloten kenmerken zich door transport van water en regelmatig onderhoud. Een goede

sloot heeft een gevarieerde en uitbundige begroeiing van oever- en waterplanten en een zeer soortenrijke gemeenschap van kleine waterdieren, jonge vis en kleine vissoorten.

Kanalen

Kanalen worden gekenmerkt door transport van water en beperkt scheepvaartverkeer. Een goede kwaliteit betekent weinig algen, een goede mix van oeverplanten, drijfbladplanten, ondergedoken waterplanten en open water. De visgemeenschap is soortenrijk. Snoek en voorn komen veel voor

Ondiepe plassen

Ondiepe plassen hebben stilstaand, niet al te diep water en verlandingszones. De wind heeft grote invloed op het oppervlak. Een goede plas kent een geringe hoeveelheid algen in het open water. Langs de kant vinden we een brede, soortenrijke zone met oeverplanten. Verder van de kant treffen we een gevarieerde begroeiing met drijfbladplanten, ondergedo-

ken waterplanten en open water. De visgemeenschap is soortenrijk met onder andere snoek en ruisvoorn.

Diepe plassen

Een goede diepe plas is helder en voedselarm en heeft een oeverzone met waterplanten. Verder van de oever is een gevarieerde levensgemeenschap met voornamelijk algen, kenmerkende zoöplanktonsoorten en kritische onderwaterplanten. Baars- en blankvoorn zijn de meest voorkomende vissen. In de zomer mengt het koude water op grote diepte zich niet met het warme water bovenin de plas.

Brak water

Kenmerkend voor het watertype 'brak water' is een hoog en wisselend zoutgehalte. De vorm is variabel. Soms vormt het een verbindingsweg tussen zee en zoet water. Brak water van goede kwaliteit kent weinig soorten planten en dieren, die echter wel heel kenmerkend en vaak (internationaal) zeldzaam zijn.

Twoe varianten maatregelen

Bij de uitwerking van maatregelen en kosten zijn twee varianten in beeld gebracht. Variant I bestaat uit het voortzetten van de huidige maatregelen, zoals vastgelegd in beleidsplannen en meerjarenbegrotingen. Variant II bestaat uit variant I aangevuld met generieke (rijks-)maatregelen en extra regionale maatregelen die in de workshops zijn bedacht. De extra regionale maatregelen worden extra effectief als het Rijk meer generiek beleid ontwikkelt om de belasting van het water met nutriënten en milieuvriendelijke stoffen terug te dringen.

Uit de resultaten blijkt dat maatregelen in het watersysteem en het verscherpen van handhaving en toezicht vanwege de lage kosten het meest kansrijk zijn. Deze maatregelen kunnen per regio worden uitgevoerd. De mogelijkheden om via aanpassing van rioolsystemen de belasting van het water verder terug te dringen moeten verder worden uitgewerkt. Meeliften met maatregelen in de sfeer van de ruimtelijke ordening en aansluiten bij de ecologische hoofdstructuur zijn eveneens kansrijk.

maatregelen is de haalbaarheid nog een nader punt van onderzoek, zoals de mogelijkheid om lozingen vanuit riooloverstorten verder terug te dringen.

De totale kosten van het huidige beleid (variant I) van de verschillende overheden in het beheergebied van waterschap Hollandse Delta bedragen 336 miljoen euro. Bij uitvoering van het bredere pakket maatregelen uit variant II wordt dit 651 miljoen euro.

Uitvoering waarschijnlijk haalbaar

Uit dit overzicht blijkt dat uitvoering van variant II twee keer zo duur is. Als rekening wordt gehouden met de mogelijkheid de kosten uit te smeren over een langere periode dan 2009-2015 is uitvoering van de KRW-opgave waarschijnlijk haalbaar. De effecten van de kosten op de landelijke, regionale of lokale lasten zijn op basis van deze globale analyse echter niet te bepalen.

Regio	Variant I (miljoen €)	Variant II (miljoen €)
Voorne-Putten	70	152
Hoeksche Waard	104	188
Eiland van Dordrecht	19	41
IJsselmonde	40	112
Goeree-Overflakkee	103	158
Totaal	336	651

Overzicht bandbreedte kosten per deelgebied in Zuid-Holland Zuid.

Brak water.

Ondiepe plassen.